

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"א, 2011

מספר השאלון: 137,001203

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון – קטע שלא נלמד	–	(4x3)	–	12 נקודות
פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים"	–	(16x2)	–	32 נקודות
פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית"	–	(14x1)	–	14 נקודות
פרק רביעי – נושאי הבחירה	–	(14x3)	–	<u>42 נקודות</u>
סה"כ	–		–	100 נקודות

- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים. כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמוחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – קטע שלא נלמד (12 נקודות)

קרא שמות, י"ד, 13-31.

- וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעַם אֶל־תִּירְאוּ הַתִּיַצְבוּ י
וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשַׁר
רְאוּתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד־עוֹלָם:
ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרֹשׁוּן: י
וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִה־תִּצְעַק אֵלַי דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וַיִּסְעוּ: וְאַתָּה הָרַם אֶת־מִטְנְךָ וְנָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵימָּוֶת וּבִקְעָהוּ
וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹם בַּיּוֹשָׁה: וְאֲנִי הִנְנִי מִחֲזֵק אֶת־
לֵב מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֶפְרַדָּה בַּפְּרָעָה וּבְכָל־חִילוֹ
בָּרָכְבוּ וּבִפְרָשָׁיו: וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ה' בַּהֲכַבְדֵי בַּפְּרָעָה
בָּרָכְבוּ וּבִפְרָשָׁיו: וַיִּסַּע מֶלֶאֶךְ הָאֱלֹהִים הַהֵלֶךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה
יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
מֵאַחֲרֵיהֶם: וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי הָעֲנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיֹּאֲר אֶת־הַלַּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כָּל־הַלַּיְלָה: וַיִּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיִּזְכֹּךְ ה' וְאֶת־
הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֹזָה כָּל־הַלַּיְלָה וַיִּשַׁם אֶת־הַיָּם לַחֲרֹבָה
וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹשָׁה וְהַמַּיִם
לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׂמָאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם
כָּל סוּס פְּרָעָה רָכְבוּ וּפְרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בְּאֲשַׁמְרֵת
הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בַּעֲמֹד אֵשׁ וְעָנָן
וַיִּהְיֶה אֶת מַחֲנֵה מִצְרַיִם: וַיִּסַּר אֶת אַפְּן מִרַכְבֹּתָיו וַיִּנְהַגְהוּ
בַּכְּבֵּדָת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אֲנוֹסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי ה' נִלְחַם
לָהֶם בַּמִּצְרַיִם:
וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה נָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵימָּוֶת וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם
עַל־מִצְרַיִם עַל־רָכְבוֹ וְעַל־פְּרָשָׁיו: וַיִּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם
וַיָּשֹׁב הַיָּם לִפְנוֹת בְּקֶדַר לְאִיתְנָו וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרַאתוֹ וַיִּנְעַר
ה' אֶת־מִצְרַיִם בַּתּוֹךְ הַיָּם: וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הַרְכָּב
וְאֶת־הַפְּרָשִׁים לְכָל חֵיל פְּרָעָה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיּוֹם לֹא־
נִשְׂאָר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בַיּוֹשָׁה בַּתּוֹךְ הַיָּם
וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׂמָאלָם: וַיִּוְשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לָאֱלֹהִים
בַּמִּצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעַם אֶת־ה' וַיֹּאמִינוּ ב' ה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 2-4 (לכל שאלה – 4 נקודות).

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. קרא פסוקים 16-17, 21-23, 26-28 בקטע שלפניך.
על פי פסוקים אלה, תאר כיצד חולל ה' את נס בקיעת ים סוף, העברת בני ישראל בחרבה והטבעת המצרים.
בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. על פי פסוקים 19-20 שלפניך, הסבר איזה תפקיד מילא "עמוד הענן" בעת התרחשות הנס בים סוף. בסס את דבריך על הכתוב.

3. לפי פסוק 14, משה אומר לעם: "ה' ילחם לכם".
לפי פסוק 25, המצרים אומרים: "אנוסה מפני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים".
מה גרם למצרים להבין ש"ה' נלחם להם [=לישראל] במצרים"?
בסס את דבריך על הכתוב.

4. קרא פסוקים 13, 30-31 בקטע שלפניך.
בפסוקים אלה חוזרים השורש ר-א-ה והשורש י-ר-א.
הסבר את הקשר התוכני בין המסופר באמצעות השורש ר-א-ה ובין המסופר באמצעות השורש י-ר-א בתחילת הקטע ובסופו.

פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים" (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 8 נקודות, סה"כ – 16 נקודות לשאלה)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. קרא מלכים א, ח', 1-13.

אז יקהל שלמה את-זקני ישראל את-
 כל-דאשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל-המלך
 שלמה ירושלים להעלות את-ארזן ברית-ה' מעיר דוד
 היא ציון: ויקהלו אל-המלך שלמה כל-איש ישראל בידח
 האתנים בחג הוא החדש השביעי: ויבאו כל זקני ישראל
 וישאו הכהנים את-הארזן: ויעלו את-ארזן ה' ואת-אהל
 מועד ואת-כל-כלי הקדש אשר באהל ויעלו אתם הכהנים
 והלויים: והמלך שלמה וכל-עדת ישראל הנועדים עליו אתו
 לפני הארזן מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב:
 ויבאו הכהנים את-ארזן ברית-ה' אל-מקומו אל-דביר
 הבית אל-קדש הקדשים אלתחת כנפי הפרוכים: כי הפרוכים
 פרישים כנפים אל-מקום הארזן ויסבו הפרבים על-הארזן ועל-
 בדיו מלמעלה: ויארכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן-הקדש
 על-פני הדביר ולא יראו החוּצה ויהיו שם עד היום הזה:
 אין בארזן רק שני לחות האבנים אשר הנח שם משה בתרב
 אשר פרת ה' עם-בני ישראל בצאתם מארץ מצרים: ויהי
 בצאת הכהנים מן-הקדש והענן מלא את-בית ה': ולא-
 יכלו הכהנים לעמד לשרת מפני הענן כי-מלא כבוד-ה'
 אז אמר שלמה ה' אמר
 את-בית ה':
 לשכן בערפל: בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 1-5.

(1) בפרטי הסיפור שבפסוקים אלה בולטת ההגזמה.

הבא מן הקטע דוגמה אחת להגזמה, הסבר אותה, וציין את מטרת ההגזמה.
(5 נקודות)

(2) "בִּירַח הָאֲתָנִים בחג הוא החדש השביעי" (פסוק 2).

מהו "החג" הנזכר בפסוק, וכיצד מכונה בימינו "ירח אתנים" שהוא
"החדש השביעי"? (3 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6-9 בקטע שלפניך.

(1) קרא גם בראשית, ג', 24.

משני הכתובים האלה אפשר להסיק מהו תפקיד הכרובים.

ציין מהו תפקיד הכרובים בכל אחד מן הכתובים. (4 נקודות)

(2) הסבר את הקשר בין השם "ארוֹן ברית ה' " (פסוק 6) ובין העובדה שבארוֹן
נמצאים "רק שני לחות האבנים אשר הִנִּחַ שם משה" (פסוק 9).
(4 נקודות)

ג. "מכון לשבתך עולמים" (פסוק 13).

(1) איזה קושי תאולוגי (=דתי-אמוני) מתעורר מדברים אלה? (4 נקודות)

(2) קרא את פירוש רלב"ג שלפניך:

"אמר על צד המשל, להתמדת הִיָּאוֹת... השם יתברך בבית המקדש יותר ממה
שיתראה בשאר המקומות..."

הסבר את הפתרון שמציע רלב"ג לקושי שצינת בסעיף ג (1). (4 נקודות)

- וילכו בני כב
 ישראל בכל-חטאות ירבעם אשר עשה לא-סרו ממנה: עד כג
 אשר-הסיר ה' את-ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל-
 עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשורה עד היום
 הזוה: ויבא מלך-אשור מבבל ומכותה ומעוא כד
 ומחמת וספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו
 את-שמרון וישבו בעריה: והיו בתחלת שבתם שם לא יראו כה
 את- ה' וישלח ה' בהם את-האריות והיו הרגים בהם:
 ויאמרו למלך אשור לאמר הגוים אשר הגלית ותושב בערי כו
 שמרון לא ידעו את-משפט אלהי הארץ וישלח-בם את-
 האריות והגם ממיתים אותם כאשר אינם ידעים את-משפט
 אלהי הארץ: ויצו מלך-אשור לאמר הליכו שמה אחד כו
 מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וידם את-
 משפט אלהי הארץ: ויבא אחד מהכהנים אשר הגלו כח
 משמרון וישב בבית-אל והיו מורה אתם איך יראו את-
 ה': והיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו בבית הבמות אשר כט
 עשו השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם יושבים שם: ואנשי ל
 בבל עשו את-ספות בנות ואנשי-כות עשו את-נרגל ואנשי
 חמת עשו את-אשימא: והעוים עשו נבחז ואת-תרתיק לא
 והספרוים שרפים את-בניהם באש לאדרמלך וענמלך אלה
 ספרים: והיו ידאים את- ה' ויעשו להם מקצותם כהני לב
 במות והיו עשים להם בבית הבמות: את- ה' היו ידאים לב
 ואת-אלהיהם היו עבדים כמשפט הגוים אשר-הגלו אתם
 משם:

ומספרוים

ספרוים

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. (1) קרא פסוקים 23-24 בקטע שלפניך.
מהי שיטת ההגליה שנקטה אשור, לפי המתואר בפסוקים אלה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- (2) מה יכולה להיות הסיבה לשימוש בשיטת הגליה זו? (4 נקודות)
- ב. קרא פסוק 22 ופסוק 32 בקטע שלפניך וגם **מלכים א**, י"ב, 31.
(1) **במלכים א**, י"ב, 31 מתוארים שני מעשים שעשה ירבעם.
מה הם שני המעשים שעשה ירבעם? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- (2) **במלכים ב**, י"ז, 32 מתוארים מעשים דומים למעשים שב**מלכים א**, י"ב, 31.
הסבר על מה רומז הסופר המקראי **במלכים ב**, י"ז, 32, באמצעות תיאור המעשים הדומים בשני הקטעים. (4 נקודות)
- ג. (1) קרא פסוקים 24-33 בקטע שלפניך.
מהי ההשקפה הדתית-אמונית הבאה לידי ביטוי בכינוי "אלהי הארץ" (פסוקים 26-27)? (3 נקודות)
- (2) מה גרם ליושבי שִׁמְרוֹן ללמוד את "משפט אלהי הארץ", וכיצד הם עשו זאת? (5 נקודות)

/המשך בעמוד 8/

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. קרא ירמיה, כ"ב, 10-27.

אֶל-תִּבְכּוּ לַיִּם וְאֶל-תְּנָדוּ י
 לוֹ בְּכּוּ בְּכּוּ לְהֵלֶךְ כִּי לֹא יָשׁוּב עוֹד וְרָאָה אֶת-אֶרֶץ
 מוֹלַדְתּוֹ: כִּי-כֹה אָמַר-ה' אֱלֹהֵי שְׁלֹם בֶּן- י
 יִאֲשִׁיחוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הַמֶּלֶךְ תַּחַת יִאֲשִׁיחוּ אָבִיו אֲשֶׁר יֵצֵא מִן-
 הַמְּקוֹם הַזֶּה לֹא-יָשׁוּב שָׁם עוֹד: כִּי בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר-הִגְלוּ אֹתוֹ י
 שָׁם יָמוּת וְאֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת לֹא-יִרְאֶה עוֹד: הוּא י
 בָּנָה בֵּיתוֹ בְּלֹא-צָדֵק וְעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בָּרְעוּהוּ יַעֲבֹד חַנָּם
 וּפְעָלוֹ לֹא יִתְּנֶלוּ: הָאָמַר אֲבִנָּה-לִי בֵּית מִדּוֹת וְעֲלִיּוֹת י
 מְרוּחִים וְקָדַע לוֹ חֲלוֹמִי וּסְפוֹן בָּאָרֶז וּמִשׁוֹחַ בַּשֹּׁר: הַתִּמְלִךְ ט
 כִּי אָתָּה מִתַּחֲרָה בָּאָרֶז אֲבִיךָ הֲלוֹא אָכַל וְשָׂתָה וְעָשָׂה
 מִשְׁפָּט וְצִדְקָה אִם טוֹב לוֹ: הֲן דִּין-עָמִי וְאֲבִיוֹן אִם טוֹב הֲלֹא- י
 הוּא הִדְעַת אֹתִי נְאֻם-ה': כִּי אִין עֵינֶיךָ וּלְפָנַי כִּי אִם- י
 עַל-בְּצַעַךְ וְעַל דַּם-הַנְּקִי לְשֹׁפֵךְ וְעַל-הַעֲשָׂק וְעַל-הַמְּרוֹצָה
 לַעֲשׂוֹת: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי הַיּוֹקִים בֶּן- י
 יִאֲשִׁיחוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא-יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אֹתִי וְהוּא אַחֲזָה לֹא-
 יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אֲדוֹן וְהוּא הִדָּה: קְבוֹרַת חָמוֹר יִקְבֹּר סָחוּב י
 וְהַשֹּׁלֵךְ מוֹהֲלָאָה לְשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם: עָלֵי הַלְּבָנוֹן י
 וְצִעֲקוּ וּבִבְשָׁן תִּגִּי קוֹלְךָ וְצִעֲקוּ מֵעֲבָרִים כִּי נִשְׁבְּרוּ כָל-
 מֵאֵהֶבֶךָ: דִּבְרַתִּי אֵלֶיךָ בְּשִׁלּוֹתֶיךָ אָמַרְתָּ לֹא אֲשִׁמַע זֶה י
 דְּרַכָּךְ מִנְּעוּרֶיךָ כִּי לֹא-שָׁמַעַת בְּקוֹלִי: כַּל-רַעֲיֶיךָ תִרְעֶה-דְּרוֹחַ י
 וּמֵאֵהֶבֶךָ בְּשָׁבִי יִלְכוּ כִּי אִם תִּבְשִׂי וְנִכְלַמַּת מִכָּל רַעַתְךָ: י
 יִשְׁבַּתִּי בַּלְבָּנוֹן מִקְּנַגְתִּי בָּאָרְזִים מוֹה-נְחֹתָנָה בְּבֹא-לְךָ חֲבָלִים י
 חֵיל בִּילֻדָה: חִי-אֲנִי נְאֻם-ה': כִּי אִם-יִהְיֶה פְּנִיָּהוּ בֶּן- י
 יְהוֹקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה חוֹתֵם עַל-יַד יְמִינִי כִּי מִשָּׁם אֶתְקַנֶּךָ: י
 וְנִתַּתִּיךָ בְּיַד מִבְּקָשִׁי נִפְשֶׁךָ וּבְיַד אֲשֶׁר-אָתָּה יְגוֹר מִפְּנֵיהֶם י
 וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל וּבְיַד הַבְּשָׂדִים: וְהַטַּלְתִּי אֹתְךָ י
 וְאֶת-אֲמֹךְ אֲשֶׁר יִלְדָתְךָ עַל הָאָרֶץ אַחֲרַת אֲשֶׁר לֹא-יִלְדֹתֶם י
 שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ: וְעַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִם מְנַשְׂאִים אֶת-נַפְשָׁם י
 לְשׁוּב שָׁם שָׁמָּה לֹא יָשׁוּבוּ:

יִשְׁבַתִּי מִקְּנַגְתִּי

/המשך בעמוד 9/

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. בקטע שלפניך יש נבואות המכוונות למלכי יהודה, ובהן הנביא מנבא להם גלות או יחס משפיל לאחר מותם.
- (1) לאילו ממלכי יהודה הנביא מנבא עונש גלות, ומה יהיה גורלם בגלות? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- (2) מי מבין המלכים ייענש ביחס משפיל לאחר מותו? ציין שני מאפיינים של יחס משפיל זה, והסבר אותם. בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- ב. קרא פסוקים 13-17 בקטע שלפניך.
- י הופמן כותב: "יהויקים נהג בדיוק ההפך מהנדרש ממלך ביהודה". ("ירמיה", מקרא לישראל)
- (1) הסבר, על פי פסוקים 13-17, איזו התנהגות נדרשת ממלך יהודה. בסס את דבריך על שתי דרישות המוזכרות בכתוב. (4 נקודות)
- (2) על פי פסוקים 13-17, כיצד מתנהג יהויקים ההפך מן הנדרש ממלך יהודה? הסבר ובסס את דבריך על שניים ממעשיו המוזכרים בכתוב. (4 נקודות)
- ג. קרא פסוקים 24-27 בקטע שלפניך.
- פסוקים אלה עוסקים בגורלו של יהויכין.
- (1) בפסוק 24 מובא דימוי. מהו הדימוי, מה הוא מסמל, וכיצד הוא מתקשר לגורלו של יהויכין? (4 נקודות)
- (2) הנבואה בפסוקים 24-27 מתייחסת לאירוע היסטורי שאכן קרה. מהו האירוע, ומתי הוא אירע? (4 נקודות)

8. קרא תהלים, קכ"ב.

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שִׁמְחָתִי בְּאֵמְרִים לִי בַיּוֹם הַזֶּה נִלְכָּה׃
 ב עֲמֻדוֹת הָיוּ רִגְלֵינוּ בְּשַׁעַר יְרוּשָׁלַם׃ יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה פְעִיר
 ג שְׁחַבְרָה־לָהּ יַחְדָּו׃ שָׁשׂוּ עָלָיו שְׁבֻטִים שְׁבֻט־יָהּ עֵדוֹת
 ד לְיִשְׂרָאֵל לְהַדּוֹת לְשֵׁם הָ׃ פִּי שָׁמָּה וַיֵּשְׁבוּ כְּסֹאוֹת
 ה לְמִשְׁפַּט כְּסֹאוֹת לְבַיִת דָּוִד׃ שָׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם וְשָׁלוֹ
 ו אֶהְבִּיךָ׃ יְהִי־שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ׃ לְמַעַן אֲחִי
 ז וְרַעֲי אֲדַבְרָה־נָא שְׁלוֹם בְּךָ׃ לְמַעַן בַּיִת־הָ׃ אֱלֹהֵינוּ
 ח אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ׃

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. (1) המזמור שלפניך מכונה "שיר המעלות".
 ציין שני פירושים למושג "שיר המעלות", והסבר איזה פירוש מתאים למזמור קכ"ב שלפניך. בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)
- (2) הסבר את הביטוי "קָעִיר שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדָּו" (פסוק 3). (3 נקודות)
- ב. במזמור זה באה לידי ביטוי חשיבותה של ירושלים בתחומים שונים.
 על פי המזמור, ציין שני תחומים, והסבר את חשיבותה של ירושלים בכל אחד מהם.
 בסס את דבריך על הכתוב.
- ג. (1) יש הטוענים שמזמור זה מבטא את אחדות העם.
 בסס טענה זו על ראיה אחת מהמזמור, והסבר את הראיה. (4 נקודות)
- (2) קרא פסוקים 6-7.
 בפסוקים אלה יש תפילה לשלום ירושלים.
 יש הטוענים ששלום ירושלים תלוי בשלווה פנימית בקרב אוהבי ירושלים.
 בסס טענה זו על הכתוב. (4 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 12.

/המשך בעמוד 12/

פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית" (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 9-10.

9. קרא בראשית, א', 14-19; תהלים, ק"ד, 19-24.

בראשית, א', 14-19

יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לַהֲבַדִּיל בֵּין הַיּוֹם
 טו וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיִו לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם: וַהֲיִו
 טז לְמֵאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: וַיַּעַשׂ
 אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹרֶד הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת
 הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹרֶד הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
 יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ: וְלַמַּשָּׁל
 בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים
 יט כִּי־טוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רִבְעִי:

תהלים, ק"ד, 19-24

טז עֲשֵׂה יְרַח לְמוֹעֲדֵי שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תִּשָּׂא
 טז חֶשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ־תִרְמַשׁ כָּל־חֵיתוֹ־יָעַר: הַכִּפְּרִים שְׂאֵגִים
 טז לְטָרֵף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אֲבָלָם: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֲסֹפֶן וְאֵל־
 טז מְעֹנָתָם יִרְבְּעוּן: יֵצֵא אָדָם לַפְעֵלוֹ וּלְעַבְדָּתוֹ עַד־יִעָרֵב: מִה־
 טז רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ וְהִי כָל־כֹּחַ בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ מִלֵּאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ:

- א.** בשני הקטעים שלפניך נזכרת בריאת המאורות.
ציין שתי נקודות דמיון בתפקיד המאורות על פי שני הקטעים. (4 נקודות)
- ב.** קרא את הקטע **מתהלים**, ק"ד שלפניך.
- (1) הסבר את דברי המשורר בפסוק 24. (4 נקודות)
- (2) הסבר כיצד תיאור הלילה והיום בפסוקים 20-23 יכול לבסס את דברי המשורר בפסוק 24. (6 נקודות)

/המשך בעמוד 14/

10. קרא בראשית, ט', 1, 18-29; עלילות גלגמש, לוח אחד-עשר, שורות 197-204.

בראשית, ט', 1

א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם
פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ:

בראשית, ט', 18-29

וַיְהִיו בְּנֵי-נֹחַ הַיְצְאִים מִן-הַתֵּבָה שֵׁם וְחַם וַיִּפֹּת וְחַם הוּא אָבִי יִחְזָק
כְּנַעַן: שְׁלִישֵׁה אֱלֹה בְּנֵי-נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ: וַיִּחַל
נֹחַ אִישׁ הָאָדָמָה וַיִּטַּע כֶּדֶם: וַיִּשֶׁת מִן-הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל
בַּתּוֹךְ אֱהֻלָּה: וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנַעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגִּד לְשֹׁנֵי
אָחָיו בַּחוּץ: וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת-הַשְּׂמֵלָה וַיְשִׁימוּ עַל-שָׂכְם
שְׂנֵיהֶם וַלְכוּ אַחֲרָיִת וַיְכַסּוּ אֶת עֶרְוַת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָיִת
וְעֶרְוַת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּקַּץ נֹחַ מֵיֵינוּ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-
עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן: וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה
לְאָחָיו: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ:
וַיִּפֹּת אֱלֹהִים לַיִּפֹּת וַיִּשְׁכַּן בְּאַהֲלֵי-שֵׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ:
וַיַּחֲזִיק נֹחַ אֶחָד הַמִּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: וַיְהִי
כָּל-יְמֵי-נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

עלילות גלגמש, לוח אחד-עשר, שורות 197-204

עֵלָה אֲנָלֵל אֵל לֵב הַסְפִינָה,
נִיאֲחִי בִידִי וַיַּעֲלֵנִי [גם] אָנִי.
הָעֵלָה נִבְרַךְ אֶת אֲשֶׁתִּי לְצַדִּיק,
נָגַע בְּמִצְחוֹ, וְהוּא נָצַב בִּינוֹתֵינוּ, וַיְבַרְכֵנוּ:
"לִפְנֵים הִיָּה אֶתְנַפְשָׁתֶם אָדָם,
וַעֲתָה אֶתְנַפְשָׁתֶם וַאֲשֶׁתּוֹ לוֹ יִהְיוּ כְמוֹנִי – אֱלִים!
לוֹ נָשַׁב אֶתְנַפְשָׁתֶם בְּמַרְחָקִים, בְּפִי הַנְּהַרְוֹת!"
לְקַחוּנִי וּבְמַרְחָקִים, בְּפִי הַנְּהַרְוֹת, הוֹשִׁיבוּנִי.

- א. (1) קרא **בראשית**, ט"ו, פסוקים 1, 28-29 ואת הקטע **מעלילות גלגמש** שלפניך. ציין נקודת דמיון אחת ו**הבדל** אחד בין התיאור בפסוקים אלה מ**בראשית** ובין התיאור בקטע **מעלילות גלגמש** בנוגע לקורות הניצולים אחרי המבול. בסס את דבריך על הכתובים. (4 נקודות)
- (2) ההבדל בין שני הכתובים שלפניך מלמד על תפיסת יסוד בתנ"ך, הבאה לידי ביטוי גם ב**בראשית**, ג', 22-24. הסבר את התפיסה. (3 נקודות)
- ב. קרא **בראשית**, ט"ו, 20-27.
- (1) מהו החטא של חם? הבא הסבר אחד. (3 נקודות)
- (2) חם חָטָא, אבל במקום לקלל את חם קילל נֶחַ את כנען.
- הבא הסבר אחד לאי-התאמה זו בין החוטא לבין המקולל. (4 נקודות)

פרק רביעי – נושאי הבחירה (42 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 11-20).
עליך לבחור בשלושת הנושאים שלמדת, ולענות על שאלה אחת מכל נושא שבחרת.
(סה"כ – שלוש שאלות; לכל שאלה – 14 נקודות)

נושא בחירה: "חורבן, גלות וגאולה"

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. קרא מלכים ב, כ"ה, 10-1; זכריה, ח', 13-19.

מלכים ב, כ"ה, 10-1

א ויהי בשנת התשיעית למלכו בחדש
 ב העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך-בבל הוא וכל-
 ג חילו על-ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דיק סביב: ותבא
 ד העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו: בתשעה
 ה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא-היה לחם לעם הארץ: ותבקע
 ו העיר וכל-אנשי המלחמה הלילה דרך שער בין החמתים
 ז אשר על-גן המלך וכשרים על-העיר סביב וילך דרך
 ח הערבה: וידפו חיל-כשרים אחד המלך וישגו אתו בערבות
 ט ירחו וכל-חילו נפצו מעליו: ויתפשו את-המלך ויעלו אתו
 י אל-מלך בבל רבלתה וידברו אתו משפט: ואת-בני צדקיהו
 יא שחטו לעיניו ואת-עיני צדקיהו עוד ויאסרוהו בנחשתים
 יב ויבאהו בבל: ובחדש החמישי בשבעה לחדש
 יג היא שנת תשע-עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך-בבל
 יד בא נבוזראדן רב-טבחים עבד מלך-בבל ירושלם: וישרף
 יו את-בית ה' ואת-בית המלך ואת כל-בתי ירושלם ואת-
 יז כל-בית גדול שרף באש: ואת-חומת ירושלם סביב נתצו
 יח כל-חיל כשרים אשר רב-טבחים:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

וְהָיָה י'
כַּאֲשֶׁר הָיִיתֶם קָלִלָה בְּגוֹיִם בֵּית יְהוּדָה וּבֵית יִשְׂרָאֵל
בֶּן אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְהָיִיתֶם בְּרִכָּה אֶל-תִּירְאוּ תַחֲזֹקְנָה
יְדִיכֶם: כִּי כֹה אָמַר ה' עֲבֹאוֹת כַּאֲשֶׁר
זָמַמְתִּי לְהִרְעֶ לְכֶם בְּהִקְצִיף אֲבֹתֵיכֶם אֵתִי אָמַר ה' עֲבֹאוֹת
וְלֹא נַחֲמָתִי: בֶּן שִׁבְתִּי זָמַמְתִּי בְּיָמַי הָאֵלֶּה לְהִיטִיב אֶת-
יְרוּשָׁלַם וְאֶת-בֵּית יְהוּדָה אֶל-תִּירְאוּ: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
תַעֲשׂוּ דַבְּרוּ אִמֵת אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ אִמֵת וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם שִׁפְטוּ
בְּשַׁעְרֵיכֶם: וְאִישׁ וְאֶת-רֵעֵת רֵעֵהוּ אֶל-תַּחֲשֹׁבוּ בְּלִבְבְּכֶם
וּשְׁבַעַת שֶׁקֶר אֶל-תֵּאָהָבוּ כִּי אֶת-כָּל-אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁנֵאתִי נֹאס־
ה': וַיְהִי דְבַר-ה' עֲבֹאוֹת אֵלַי לֵאמֹר: כֹּה
אָמַר ה' עֲבֹאוֹת צֹם הִרְכִּיעֵי וְצֹם הַחֲמוּשֵׁי וְצֹם הַשְּׁבִיעֵי
וְצֹם הַעֲשִׂירֵי יִהְיֶה לְבֵית-יְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה וּלְמַעֲדִים
טוֹבִים וְהָאִמֵת וְהַשְׁלוֹם אָהָבוּ:

א. קרא את הקטע ממלכים ב שלפניך, וזכריה, ח', 18-19.

הנביא זכריה מזכיר בפסוקים 18-19 צומות שנקבעו בעקבות האירועים המתוארים בקטע ממלכים ב שלפניך.

ציין שניים מהצומות שזכריה מזכיר, והסבר בעקבות איזה אירוע, הנוצר בקטע ממלכים ב, כ"ה, 1-10 נקבע כל אחד מהם. (6 נקודות)

ב. קרא זכריה, ח', 13-15.

(1) בפסוקים אלה חוזרת פעמיים תבנית של השוואה ניגודית "כאשר... כן", ואף המילה "זממתי" חוזרת פעמיים.

מהי ההבטחה המובעת באמצעות השימוש החוזר בהשוואה הניגודית ובמילה "זממתי"? בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) גם על הצומות המוזכרים בזכריה, ח', 18-19 תחול ההבטחה שציינת בסעיף ב (1).

הסבר ובסס קביעה זו על הכתוב. (2 נקודות)

12. קרא יחזקאל, ל"ז, 28-21; ישעיה, מ', 9-11.

יחזקאל, ל"ז, 28-21

וּדְבַר

כא אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי ה' הֲנֵה אֲנִי לִקְחַת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִלְכוּ־שָׁם וּקְבַצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב וְהִבֵּאתִי
 כב אֹתָם אֶל־אֲדָמְתָם: וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּהָרֵי
 יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֹלָם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לְשֵׁנִי יְהוֹי־
 גז גוֹיִם וְלֹא יִחְצוּ עוֹד לְשְׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד: וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד
 בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם וּבְכֹל פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכָּל
 מוֹשַׁבְתֵּיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם וְטַהַרְתִּי אֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם וְאֲנִי
 טד אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים: וְעַבְדֵי דוֹד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרֹעֵה אֶחָד
 כה יִהְיֶה לְכֹלָם וּבְמִשְׁפְּטֵי יִלְכוּ וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אֹתָם: וַיִּשְׁבוּ
 עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לִיעֶקֶב אֲשֶׁר יִשְׁבֹּרְבָה אֲבוֹתֵיכֶם
 וַיִּשְׁבוּ עֲלֶיהָ הַמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם וְדוֹד עַבְדֵי
 כו נִשְׂיָא לָהֶם לְעוֹלָם: וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה
 אֹתָם וְנָתַתִּים וְהִרְבִּיתִי אֹתָם וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם
 לו לְעוֹלָם: וְהָיָה מִשְׁכַּנִּי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהָמָּה יְהוֹי־
 חז לִי לְעָם: וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי ה' מִקְדָּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹת
 מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם:

ישעיה, מ', 9-11

ט על הַר־גְּבִיָּה עַל־לֶךְ מִבְּשַׂרְתַּי צִיּוֹן
 הָרִימִי בִכְחֹ קוֹלְךָ מִבְּשַׂרְתַּי יְרוּשָׁלַם הָרִימִי אֶל־תִּירְאִי
 י אֲמַרוּ לְעָרֵי יְהוּדָה הֲנֵה אֱלֹהֵיכֶם: הֲנֵה אֲדֹנָי ה' בְּחֹזֶק
 יבּוֹא וְזָרְעוּ מִשְׁלָה לּוֹ הֲנֵה שָׂכְרוּ אֹתוֹ וּפְעַלְתּוֹ לִפְנֵי:
 יא כָּרְעָה עֲדָרוֹ יִרְעָה בּוֹרְעוֹ יִקְבֹץ טְלָאִים וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא עֲלוֹת
 יַנְהֵל:

- א.** בשני הקטעים שלפניך יש נבואות נחמה לעם ישראל בגולה.
מהי נבואת הנחמה, החוזרת אצל שני הנביאים? הסבר אותה בכל כתוב, בהקשרה.
(6 נקודות)
- ב.** קרא יחזקאל, ל"ז, 21-28.
- (1)** המילה "אחד" חוזרת בקטע שלוש פעמים, לשם הדגשה.
איזה רעיון מדגישה החזרה על המילה "אחד"? הסבר ובסס את דבריך על הכתוב.
(4 נקודות)
- (2)** בפסוקים 26-28 בקטע נזכר המקדש.
הסבר את הרעיון המודגש באמצעות קיום "מקדשי בתוכם לעולם".
בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 20/

נושא בחירה: "אדם וגורלו בספרות החכמה"

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

13. קרא משלי, א', 7-1; איוב, כ"ח, 12-28.

משלי, א', 7-1

א מְשָׁלִי שָׁלְמָה בֶן־דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר
 ב לְהִבִּין אֲמָרֵי בִינָה: לְקַחַת מוֹסֵר הַשְּׂפָל צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
 ג וּמִשְׁרִים: לְתַתּ לַפְתָּאִים עֲרֻמָּה לְנַעַר דַּעַת וּמִזְמָה: יִשְׁמַע
 ד חָכֵם וְיוֹסֵף לְקַח וְנִבּוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה: לְהִבִּין מִשָּׁל וּמְלִיצָה
 ה דְּבָרֵי חֲכָמִים וַחֲיִידָתָם: יִרְאֵת הַיָּהּ רֵאשִׁית דַּעַת חֲכָמָה
 וּמוֹסֵר אֲוִילִים בְּזוֹ:

איוב, כ"ח, 12-28

א וְהַחֲכָמָה מֵאֵין תִּמְצָא
 ב וְאֵי זֶה מְקוֹם בִּינָה: לֹא־יִדְעַ אָנוּשׁ עֲרֻכָּה וְלֹא תִמְצָא
 ג בְּאֶרֶץ חַיִּים: תַּהוֹם אֲמַר לֹא בִי־הִיא וַיִּם אֲמַר אֵין
 ד עֲמָדִי: לֹא־יִתֵּן סָגוֹר תַּחְתֶּיהָ וְלֹא יִשְׁקַל כֶּסֶף מַחִירָה: לֹא־
 ה תִּסְלָה בַּכֶּתֶם אֹפִיר בְּשֹׁהֶם יָקָר וּסְפִיר: לֹא־יַעֲרֻכָּנָה זָהָב
 וּזְכוּכִית וּתְמוֹרֶתָה כְּלִיפּוֹ: דָּאֲמוֹת וּגְבִישׁ לֹא יִזְכֵּר וּמִשְׁךְ
 וּחֲכָמָה מִפְּנִינִים: לֹא־יַעֲרֻכָּנָה פִּטְדַת־כִּוִּשׁ בַּכֶּתֶם טְהוֹר לֹא
 ז תִּסְלָה: וְהַחֲכָמָה מֵאֵין תִּבּוֹא וְאֵי זֶה מְקוֹם
 ח בִּינָה: וְנַעֲלָמָה מַעֲיִנִי כְּלִחֵי וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם גִּסְתָּרָה: אֲבָדוֹן
 ט וּמוֹת אֲמָרוּ בְּאֲזִינֵנו שְׁמַעְנוּ שְׁמַעְנוּ: אֱלֹהִים הִבִּין דְּרַכָּה
 י וְהוּא יִדַע אֶת־מְקוֹמָה: פִּי־הוּא לְקַצוֹת־הָאָרֶץ יַבִּיט תַּחַת
 יא כָּל־הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה: לַעֲשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקַל וּמִים תִּפֵּן בְּמַדָּה:
 יב בַּעֲשׂוֹתוֹ לַמַּטֵּר חֵק וְדָרֶךְ לַחֲזוֹי קְלוֹת: אֵין רֵאָה וַיִּסְפְּרָה
 יג הַכִּינָה וּגִסְתָּחֻקָּה: וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת אֲדָנִי הִיא חֲכָמָה
 יד וְסוֹד מִרַע בִּינָה:

בשני הקטעים שלפניך נזכרת "חכמה".

בקטע **משלי** מדובר בחכמה אנושית ובקטע **מאיוב** מדובר בחכמה אלוהית.

א. (1) ציין והסבר שתי דרכים להשגת החכמה האנושית על פי **משלי**, א', 1-7.

(6 נקודות)

(2) ציין והסבר מאפיין אחד של החכמה האלוהית על פי הקטע ב**מאיוב** כ"ח, 12-27.

(4 נקודות)

ב. על רקע תיאור החכמה האלוהית בקטע שלפניך **מאיוב**, הסבר את דברי אלוהים לאדם

בפסוק 28. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 22/

14. קרא קהלת, א', 11-9; ג', 17-9.

קהלת, א', 11-9

ט מה־שִׁהִיָּה הוּא
 שִׁהִיָּה וּמַה־שִׁנְעֵשָׂה הוּא שִׁנְעֵשָׂה וְאֵין כָּל־חֲדָשׁ תַּחַת
 הַשָּׁמַשׁ: וְשִׁדְבָר שִׁיאֲמַר רְאֵה־זֶה חֲדָשׁ הוּא כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים
 י אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנָיו: אֵין זְכוּרֹן לְרֵאשִׁנִּים וְגַם לְאַחֲרֵנִים שִׁהִיוּ
 כֵּאֲלֹהֵיהֶם לָהֶם זְכוּרֹן עִם שִׁהִיוּ לְאַחֲרֵנָה:

קהלת, ג', 17-9

ט מה־יִתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בְּאֲשֶׁר הוּא עֹמֵל: דְּאִיתִי אֶת־הַעֲנֹן אֲשֶׁר
 יא נָתַן אֱלֹהִים לְבְנֵי הָאָדָם לְעֲנוּת בּוֹ: אֶת־הַכֹּל עָשָׂה יִפָּה
 בְּעֵתוֹ גַּם אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִפְסֵם מִבְּלֵי אֲשֶׁר לֹא־יִמְצָא
 הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֵאשִׁי וְעַד־סוֹף:
 יב יִדְעֵתִי כִי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם־לְשִׁמוּחַ וּלְעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּיו:
 יג וְגַם כָּל־הָאָדָם שִׁיאֲכַל וְשִׁתָּה וְרָאָה טוֹב בְּכָל־עֲמָלוֹ מִתַּת
 יד אֱלֹהִים הִיא: יִדְעֵתִי כִי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה
 לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגָדוֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה
 טו שִׁירָאוֹ מִלְּפָנָיו: מַה־שִׁהִיָּה כְּבָר הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת כְּבָר הִיָּה
 טז וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת־נִרְדָּף: וְעוֹד דְּאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ מְקוֹם
 יז הַמְּשַׁפֵּט שְׂמָה הַרְשָׁע וּמְקוֹם הַצֶּדֶק שְׂמָה הַרְשָׁע: אֲמַרְתִּי אֲנִי
 בְּלִפְי אֶת־הַצֶּדִיק וְאֶת־הַרְשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי־עַת לְכָל־
 חֲפִץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֶׂה שֵׁם:

א. קרא **קהלת**, ג', 12-13.

- (1) מהי ההמלצה של קהלת לאדם על הדרך שעליו לחיות את חייו? (3 נקודות)
(2) האם, לדעת קהלת, כל אדם יכול ליישם המלצה זו? בסס את דבריך על הכתוב.
(3 נקודות)

ב. (1) קרא **קהלת**, א', 9 וכן ג', 14-15.

- מהי המסקנה של קהלת בפסוקים אלה? הסבר את הצירוף "והאלהים יבקש את נרדף" (ג', 15) בהקשר למסקנה זו. (4 נקודות)
(2) קרא **קהלת**, ג', 14-17.

מדרש **קהלת רבה** מביא את הפירוש שלפניך למילה "נרדף":

"לעולם הקדוש ברוך הוא מבקש דמן של נרדפים מן הרודפים".

- כיצד המדרש מפרש את המילה "נרדף", ועל מה בפסוקים 16-17 הוא מבסס את פירושו? (4 נקודות)

נושא בחירה: "חיי הפרט והכלל בראי השירה"

ענה על אחת מהשאלות 15-16.

15. קרא תהלים, מ"ח, איכה, ה', 14-18.

תהלים, מ"ח

א שִׁיר מְזוֹמָר לְבְנֵי-קִרְחַת: גְּדוֹל ה' וּמִהֲלֵל מְאֹד בַּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 ב הַר-קֹדֶשׁ: יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כְּלַהֲאָרֶץ הַר-צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן
 ג קָרִית מֶלֶךְ רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב: כִּי-הִנֵּה
 ד הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: הַמָּזָה רָאוּ בֶן תַּמְהוּ נִבְהִלוּ נִחְפְּזוּ:
 ה רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שֵׁם חֵיל כִּי-וֹלְדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת
 ו תְּרַשִּׁישׁ: כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בֶן רָאִינוּ בַּעִיר ה' צְבָאוֹת בַּעִיר
 ז אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד-עוֹלָם סֵלָה: דַּמִּינוּ אֱלֹהִים חֲסֹדְךָ
 ח בְּקֶרֶב הַיְכָלְךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֶּן תִּהְלֹתְךָ עַל-קְצוֹי-אָרֶץ צֶדֶק
 ט מְלֵאָה יְמִינְךָ: וְשִׁמְחָה הַר-צִיּוֹן תִּגְלַגֵּה בְּנֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 י מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מַגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבָבְכֶם ו
 יא לְחִילָהּ פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרָיו: כִּי זֶה ו
 יב אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וְעַד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל-מֹת:

איכה, ה', 14-18

א זְקִנִים מִשְׁעַר שַׁבְתוּ בַחֲוָרִים מִנְּגִינָתָם: שַׁבְתוּ
 ב מְשׁוּשׁ לִבְנוֹ נִהְפָּךְ לְאֶבֶל מִחֹלֵנוּ: נִפְלָה עֲטַרְתִּי רֵאשִׁנוּ
 ג אוֹיְבֵנָא לָנוּ כִּי חָטְאֵנוּ: עַל-זֶה הָיָה דָוָה לִבְנוֹ עַל-אֵלֶּה
 ד חֲשָׁבוּ עֵינֵינוּ: עַל הַר-צִיּוֹן שְׁשָׁמֶם שׁוֹעָלִים הִלְכוּ-בוּ:

- א. בשני הכתובים שלפניך נזכר "הר ציון" (תהלים, מ"ח, 3, 12; איכה, ה', 18).
- (1) תאר את מעמדו של הר ציון לפי תהלים. בסס את דבריך על הכתובים.
(3 נקודות)
- (2) תאר את מצבו של הר ציון לפי איכה, וציין מה גרם למצב זה. (4 נקודות)
- ב. קרא תהלים, מ"ח.
- (1) יש הטוענים שבמזמור זה יש רמזים למלחמה המאיימת על ירושלים.
- בסס טענה זו על שתי דוגמאות מפסוקים 1-8, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)
- (2) במזמור זה בא לידי ביטוי הקשר הקרוב של ה' לעיר ירושלים.
- בסס קביעה זו על שלוש דוגמאות מהמזמור, והסבר כל דוגמה. (3 נקודות)

16. קרא קהלת, י"א, 7-10; י"ב, 1-7.

קהלת, י"א, 7-10

וּמְתוֹק הָאוֹר וְטוֹב לְעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת-
 הַשָּׁמֶשׁ: כִּי אִם-שָׁנִים הִרְבָּה יַחִיָּה הָאָדָם בְּכֹלֹם יִשְׂמַח וַיִּזְכֹּר
 אֶת-יָמָיו הַחֹשֶׁךְ כִּי-הִרְבָּה יֵהְיוּ כֹל-שָׂבָא הֶבֶל: שָׂמַח בַּחֹר
 בְּיִלְדוּתְךָ וַיִּטְיַבְךָ לִבְךָ בַּיָּמִים בַּחֲזוֹתֶיךָ וְהִלַּךְ בְּדַרְכֵי לִבְךָ
 וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ וְדַע כִּי עַל-כָּל-אֱלֹהִים יִבְיֹאֵךְ הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט:
 וְהִסַּר זַעַם מִלִּבְךָ וְהִעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרְךָ כִּי-הִילָדוֹת וְהַשְׁתַּרְוֹת
 הֶבֶל:

קהלת, י"ב, 7-1

וּזְכֹר אֶת-בּוֹדְאֶיךָ בַּיָּמִים בַּחֲזוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא-יָבֹאוּ
 יָמֵי הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵינִי לִי בְהֵם חֲפִיץ: עַד
 אֲשֶׁר לֹא-תִחַשֵׁךְ הַשָּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ
 הָעָבִים אַחַר הַגֶּשֶׁם: בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שִׁמְרֵי הַפֵּית וְהַתְּעוֹתוּ
 אֲנָשֵׁי הַחֵיל וּבִטְלוּ הַטַּחְנוֹת כִּי מַעֲטוּ וַחֲשָׁבוּ הַרְאוֹת בְּאֲרֻבוֹת:
 וְסָגְרוּ דְלָתַיִם בְּשׁוֹק בְּשִׁפְלֵי קוֹל הַטַּחְנָה וַיִּקּוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר
 וַיִּשְׁחוּ כָל-בְּנוֹת הַשִּׁיר: גַּם מִגִּבְהַי יִירָאוּ וְתַתְּחַתַּיִם בְּדַרְכֵי
 וַיִּנְאֹץ הַשָּׁקֵד וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב וְתָפַר הָאֲבִיוֹנָה כִּי-הִלַּךְ הָאָדָם
 אֶל-בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בְּשׁוֹק הַסּוֹפְדִים: עַד אֲשֶׁר לֹא-יִרְחַק
 חֶבֶל הַכֶּסֶף וְתַרְץ גִּלְתֵּי הַזָּהָב וְתִשְׁבֵּר כָּד עַל-הַמְּבֹזֵעַ וְנִרְץ
 הַגִּלְגָּל אֶל-הַבּוֹר: וַיִּשָּׁב הָעֶפֶר עַל-הָאָרֶץ כַּשֶּׁהִיָּה וְהַרוּחַ
 תָּשׁוּב אֶל-הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה:

א. קרא קהלת, י"א, 7 - י"ב, 4.

בפסוקים אלה קהלת מתאר שני תקופות חיים – מה הן?
 הבא מן הפסוקים שני מאפיינים לכל תקופה, והסבר כל מאפיין (סך הכול –
 ארבעה מאפיינים).
 (8 נקודות)

ב. קרא קהלת, י"א, 9.

- (1) יש הטוענים כי בין שני חלקי פסוק 9 יש סתירה. הסבר את הסתירה.
 (3 נקודות)
- (2) אחרים טוענים כי שני חלקי פסוק 9 דווקא משלימים זה את זה. הסבר את
 הפסוק על פי טענה זו. (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 28.

/המשך בעמוד 28/

נושא בחירה: "חוק וחברה במקרא"

ענה על אחת מהשאלות 17-18.

17. קרא דברים, כ"ד, 19-22; רות, ב', 1-9.

דברים, כ"ד, 19-22

ט
 פִּי תִקְצֹר קִצְיֹךְ בְּשֹׁרֶךְ וּשְׂכַחַת
 עֹמֵר בְּשָׂדֶה לֹא תִשׁוּב לְקַחְתּוֹ לְגֵר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה
 כ
 לְמַעַן יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: פִּי
 תַחֲבֹט וְיִתֵּךְ לֹא תִפְאַר אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה:
 טא
 פִּי תִבְעַר פְּרִמְךָ לֹא תַעֲוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתוֹם וּלְאַלְמָנָה יִהְיֶה:
 טב
 וּזְכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־כֵּן אֲנֹכִי מִצְוֶה לַעֲשׂוֹת
 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה:

רות, ב', 1-9

א
 וּלְנַעֲמִי מִיַּדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת מוֹדַע
 ב
 אֵלֵימֶלֶךְ וּשְׂמוֹ בְּעֵז: וַתֹּאמֶר רֹת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נַעֲמִי אֲלֶיְכָה
 ג
 נָא הַשָּׂדֶה וְאֶלְקָטָה בְּשִׂבְלִים אַחַר אִשֶׁר אֲמַצֵּא־חֵן בְּעֵינָיו
 ד
 וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בָתִּי: וַתֵּלֶךְ וַתְּבוֹא וַתֵּלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֲרֵי
 ה
 הַקְּצֹרִים וַיִּקֶר מִקְרָה חֲלֻקַת הַשָּׂדֶה לְבַעַז אִשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת
 ו
 אֵלֵימֶלֶךְ: וַהֲנַחֲבֵעֵז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה'
 ז
 עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִבְרַכְךָ ה': וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְנַעֲרוֹ הַנֶּצֶב
 ח
 עַל־הַקְּצֹרִים לְמִי הַנְּעִרָה הַזֹּאת: וַיַּעַן הַנַּעַר הַנֶּצֶב עַל־
 ט
 הַקְּצֹרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשְּׂבֵיחַ עַם־נַעֲמִי מוֹשְׁדֵי
 י
 מוֹאָב: וַתֹּאמֶר אֶלְקָטָה־נָא וְאֶסְפְּתִי בְּעַמְדִים אַחֲרֵי הַקְּצֹרִים
 יא
 וַתְּבוֹא וַתַּעֲמֹד מֵאֵז הַבְּקָר וְעַד־עֵתָה זֶה שְׂבִיתָה הַבֵּית
 יב
 מֵעַט: וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֶל־רוֹת הֲלֹא שָׁמַעַת בָּתִּי אֶל־תֵּלְכִי
 יג
 לְלַקֵּט בְּשָׂדֶה אַחַר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מוֹד וְכֹה תִדְבָּקִין עִם
 יד
 נַעֲרָתִי: עֵינֶיךָ בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא
 טו
 צוִיתִי אֶת־הַנַּעֲרִים לְבִלְתִּי נִגְעַד וְצָמַת וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַפְּלִים
 וּשְׂתִיתִי מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנַּעֲרִים:

א. חוקי התורה מדגישים את ההגנה על החלשים בחברה.

(1) בסס טענה זו על שלוש דרישות הנזכרות בקטע מדברים שלפניך, והסבר כל דרישה. (6 נקודות)

(2) קרא רות, ב', 1-7.

גם בקטע זה באה לידי ביטוי עזרה לחלשים בחברה.

רות פועלת מכוח חוק מן התורה (שאינו מוזכר בקטע מדברים, כ"ד, 19-22 שלפניך), שנועד לעזור לחלשים בחברה.

ציין והסבר את החוק ואת דרך ביטויו בקטע מרות. (4 נקודות)

ב. קרא רות, ב', 8-9.

פעו נהג בנדיבות רבה כלפי רות.

תאר שנן מעשים של בעז המלמדים על נדיבותו הרבה כלפי רות. בסס את

דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

18. קרא שמות, כ"א, 14-12, 21-20; חוקי חתים, 4-3.

שמות, כ"א, 14-12

יב
 יג **אִישׁ וּמֵת מוֹת יוּמָת: וְאִשׁוֹ לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אֵנָּה לְיָדוֹ**
 יד **וְשִׁמְתִי לָךְ מְקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה:**
 וכה **יָד אִישׁ עַל־רַעְוָהוּ לְהַרְגוֹ בְּעֶרְמָה מֵעַם מְזַבְּחֵי תִקְחֶנּוּ לְמוֹת:**

שמות, כ"א, 21-20

כ
 כא **אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ בְּשֹׁבֵט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקַם יִנְקָם: אֲךָ אִם־יֹסֵם אוֹ יוֹמִים יַעֲמֹד לֹא יָקַם כִּי כֶסֶף הוּא:**

חוקי חתים, 4-3

ח"ח 3:

איש כי יכה איש בן חורין, או אישה בת חורין, ורק ידו שגתה (בשגגה) ומת, יקברנו, ושתי נפשות ייתן תמורתם (2 בני אדם תמורת כל הרוג), ואת משקו ימשכן.

ח"ח 4:

כי יכה איש עבד או אמה, ורק ידו שגתה ומת, יקברנו, ונפש אחת ייתן (תמורת עבד הרוג ייתן בן אדם אחד), ומשקו ימשכן.

א. (1) ציין נקודת דמינון אחת והבדל אחד בין החוקים משמות, כ"א, 14-12, 21-20

ובין חוקי החתים שלפניך. (4 נקודות)

(2) הבא סיבה להבדל שציינת בסעיף א (1). (3 נקודות)

ב. "ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה" (פסוק 13).

(1) אבן־עזרא: "וטעם 'ושמתי לך מקום', הם ערי מקלט".

ש"ל גורדון: "בראשונה היה המזבח, שהרוצח היה אוהז בקרנותיו, למקום מקלט;

ובבואם לארץ הבדילו שש ערי מקלט".

מהו "מקום אשר ינוס שמה", על פי כל פרשן? (3 נקודות)

(2) על פי שמות כא, 14-12, מיהו האדם הזכאי "לנוס שמה", ולמי מכוונת

האמירה "מעם מזבחי תקחנו למות"? (4 נקודות)

/המשך בעמוד 31/

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 32.

/המשך בעמוד 32/

נושא בחירה: "המאבק לחברה מוסרית – ערך מרכזי בנבואה"

ענה על אחת מהשאלות 19-20.

19. קרא שמואל ב, י"ב, 10-1; ישעיה, ה', 1-7.

שמואל ב, י"ב, 10-1

א וישלח ה' את נתן אל־דוד ויבא אליו
 ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש:
 ב לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד: ולרש אין־כל כל אס־
 כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועס־במו
 יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי־לו
 ד כבת: ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקריו
 לעשות לארץ הבא לו ויקח את־כבשת האיש הראש ויעשה
 ה לאיש הבא אליו: ויחר־אף דוד באיש מאד ויאמר אל־נתן
 ח ה' כי בן־מות האיש העשה זאת: ואת־הכבשה ישלם
 ארבעתים עקב אשר עשה את־הדבר הזה ועל אשר לא־
 ז חמל: ויאמר נתן אל־דוד אתה האיש כה־
 אמר ה' אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על־ישראל
 ח ואנכי הצלתיך מיד שאול: ואתנה לך את־בית אדניך ואת־
 ט נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את־בית ישראל ויהודה ואס־
 כ מעט ואספה לך כהנה וכהנה: מדוע בזית ואת־דבר ה'
 לעשות הרע בעינו את אוריה החתי הפית בחרב ואת־
 אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: ועתה
 ל־אתסור חרב מביתך עד־עולם עקב כי בזתני ותקח את־
 אשת אוריה החתי להיות לך לאשה:

בעיני

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

ישעיה ה', 7-1

א אֲשִׁירָה נָא לִידֵיָי שִׁירַת דּוֹדֵי לְכַרְמִי
 ב כֹּרֶם הִיָּה לִידֵיָי בְּקֶרֶן בֶּן־שָׁמֶן: וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וַיִּטְעֵהוּ
 ג שִׂדְק וַיִּבֶן מַגְדָּל בְּתוֹכֹוּ וְגַם־יִקְבַּח חֶצֶב בּוֹ וַיִּקּוּ לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים
 ד וַיַּעַשׂ בְּאֲשִׁים: וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שִׁפְטוּ־נָא
 ה בֵּינִי וּבֵין כַּרְמִי: מַה־לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ
 ו מְדוּעַ קִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ בְּאֲשִׁים: וְעַתָּה אֹדִיעָה־נָא
 ז אֶתְכֶם אֶת אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמֵי הַסֵּר מִשׁוֹפְתוֹ וְהִיָּה לְבַעַר
 ח פֶּרֶץ גְּדָרוֹ וְהִיָּה לְמִרְמָס: וְאֲשִׁיתָהוּ בַתָּה לֹא יִזְמַר וְלֹא
 ט יַעֲרַךְ וְעַלָּה שְׁמִיר וְשִׁית וְעַל הָעֵבִים אֲצוּהָ מִהַמְטִיר עָלָיו
 י מִטֶּר: כִּי כֹרֶם הַיָּה עֲבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ יְהוּדָה
 יא נָטַע שַׁעֲשׂוּעִיו וַיִּקּוּ לְמִשְׁפָּט וְהָנָה מִשְׁפַּח לְצַדִּיקָה וְהָנָה
 יב צַעֲקָה:

א. בשני הקטעים שלפניך יש שימוש במשל.

- (1) הסבר מהי המטרה של השימוש במשל בכל קטע. (6 נקודות)
- (2) הסבר כיצד תוכן המשל ואופן הצגתו לדוד (שמואל ב, י"ב, 10-1) סייעו להשגת המטרה שצינת בסעיף א (1). (4 נקודות)

ב. קרא שמואל ב, י"ב, 4-1.

בפסוקים אלה של המשל מדגיש נתן את העוול שגרם העשיר לרש.

הבא מן הפסוקים שתג דוגמאות לכך, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)

20. קרא עמוס, ה', 21-25; מיכה, ו', 1-8.

עמוס, ה', 21-25

כא שְׁנֵאתִי מְאֹסְתֵי חַיִּיכֶם וְלֹא אֲרִיחַ בְּעִצְרֹתֵיכֶם: כִּי אִם-תֵּעָלֶיךָ
 לב לִי עֲלוֹת וּמִנְחֹתֵיכֶם לֹא אֲרִצֶה וְשִׁלְם מְרִיאֵיכֶם לֹא אֲבִיט:
 כג הַסֵּר מֵעָלַי הַמִּזֵּן שְׂרִיךְ וְזִמְרַת נְבִלֶיךָ לֹא אֲשָׁמַע: וְגַל בְּמַיִם
 כד מִשְׁפָּט וְצְדָקָה כָּנַחַל אֵיתָן: הַזְבַּחִים וּמִנְחָה הַגִּשְׁתָּם-לִי
 במדבר אֲרַבְעִים שָׁנָה בֵּית יִשְׂרָאֵל:

מיכה, ו', 1-8

א שְׁמַעוּ-נָא אֶת אֲשֶׁר-הִ' אָמַר קוֹם
 ב רִיב אֶת-הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ: שְׁמַעוּ הָרִים אֶת-
 ג רִיב הִ' וְהֵאֲתַנִּים מִסְדֵי אֲרֶץ כִּי רִיב לִ' הִ' עַם-עַמּוֹ וְעַם-
 ד יִשְׂרָאֵל יִתְכַּחַח: עַמִּי מִה־עֲשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלַּאתִיךָ עֲנֵה בִי:
 ה כִּי הֵעֵלְתִיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם וּמִבֵּית עַבְדִּים פְּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח
 ו לְפָנֶיךָ אֶת-מֹשֶׁה אֹהֲרֹן וּמְרִים: עַמִּי זְכַר-נָא מִה־יַעַן בָּלַק
 ז מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִה־עֲנָה אֹתוֹ בִּלְעָם בֶּן-בְּעֹזֵר מִן-הַשִּׁטִּים עַד-
 ח הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת הִ': בְּמָה אֶקְדָּם הִ' אֲכַף
 ט לֵאלֹהֵי מְרוֹם הָאֶקְדַּמְנוּ בְּעוֹלוֹת בַּעַגְלִים בְּנֵי שָׁנָה: הִרְדַּעַה
 י הִ' בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרִבְבוֹת נְחֹלֵי-שֶׁמֶן הָאֵתָן בְּכוֹרֵי פִשְׁעֵי
 יא פְּרֵי בִטְנֵי חֲטָאת נִפְשָׁי: הֲגִיד לָךְ אֲדָם מִה־טוֹב וּמִה־הִ' הִ'
 יב דוֹרַשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם-עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנַּע לִכְתּוֹ
 עַם-אֱלֹהֶיךָ:

- א.** בשני הקטעים שלפניך מגנים את דרכו של העם לעבוד את ה'.
(1) על פי הקטע **מעמוס**, מהי הדרך של העם לעבוד את ה'? בסס את תשובתך על שת דוגמאות מן הקטע, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)
(2) קרא **מיכה**, ו', 6-8.
מיכה פוסל את ההצעות שהעם מעלה בנוגע לדרך לעבוד את אלוהים.
ציין והסבר שת הצעות של העם, והסבר מה ה' דורש מן האדם. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)
- ב.** קרא **מיכה** ו', 1-5.
בדברי הנביא בנוגע לחסדים ולישועות שעשה ה' לעמו הוא מזכיר את בלעם בן בעור.
מהי הישועה הנקשרת במעשה בלעם? (4 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך